

بازشناسی نقش بازارهای تاریخی به عنوان عناصر هویت بخش ارسن‌های شهری در چهار اقلیم ایران (نمونه موردی: بازارهای کرمان، سنندج، رشت و بوشهر)

دکتر حمیدرضا بابایی^{۱*}، محمدامین عزیزمقدم^۲، زهرا جمالی گندمانی^۳

۱- عضو هیات علمی پژوهشکده فرهنگ هنر و معماری جهاد دانشگاهی، تهران، ایران

۲- کارشناس معماری، دانشگاه تربیت دبیر شهیدرجایی، تهران، ایران

۳- دانشجوی معماری، دانشگاه تربیت دبیر شهیدرجایی، تهران، ایران

خلاصه

بازار یکی از مهمترین بخش‌های تشکیل دهنده ساختار شهر ایرانی در شهرهای فرهنگی و تاریخی است. بازارها در شهرهای فرهنگی و تاریخی، علاوه بر تأثیرگذاری بر ساختار کلی شهر و شکل‌گیری محلات، به عنوان یکی از مظاهر مهم معماری ارزشمند و هویت‌مند عمومی مطرح بوده و در طول تاریخ همواره یکی از مهمترین عرصه‌های بروز تعاملات رایج در حیات مدنی محسوب می‌شده است. هدف از این پژوهش بررسی و تحلیل ویژگی‌های معماری و شهرسازی بازارهای سنتی ایران به عنوان یکی از عناصر اصلی هویت بخش ارسن‌های شهری در اقلیم‌های چهارگانه ایران است. این پژوهش با استفاده از روش مطالعات میدانی و منابع کتابخانه‌ای به بررسی و تحلیل عناصر عملکردی بازارهای سنتی و همچنین تحلیل ویژگی‌های آن‌ها می‌پردازد. با دقت هرچه بیشتر در بازار درمی‌یابیم که این فضای سنتی ایرانی-اسلامی شامل بسیاری از کیفیت‌های فضایی است که در کنار بازار هویت خاص خود را بدست آورده‌اند و باعث توسعه و رونق شهر شده‌اند.

کلمات کلیدی: بازار، ارسن شهری، اقلیم، توسعه، شهر